

Laavenjostoelatjkoe Saemiedigkien jñh Tráanten tjielten gaskem

1. Váarome

Tráanten tjielte lea tjielte árrøjigujmie gaajhkijste saemien gïeledajvijste. Latjkoen aajkoe lea Saemiedigkie jñh Tráanten tjielte edtjeh ektesne barkedh saemien gïelem jñh kultuvrem nænnoestidh jñh evtiedidh. Eadtjohke ektiedimmie don saemien bealan mijjen aerpeste lea vihkele dovne saemien árrøjidie jñh jienebelåhkoen árrøjidie.

Guejmieh gaskenasjonaale latjkoeh jñh åliedimmieh aalkoeåålmegi reaktaj bijre váaroemasse biejjeh. Latjkoe edtja hijven praksisem, gaskesadtemem jñh laavenjostoem eevtjedh, nænnoestidh jñh evtiedidh mah daagkerh reaktah gorredieh.

Daerpies laavenjostoem tseegkedh guejmiej gaskem aamhtesinie mah leah saemien tsiehkij bijre tjieltesne. Guejmieh sijhtieh eadtjohkelaakan barkedh seammavyörtegsvoetem eevtjedh jñh negatijve sierredimmiem hööptedh.

Laavenjostoe daan latjkoen tjïrrh lea jñjtjevyljehke göökte seammavyörtegs guejmiej gaskem.

Daate latjkoe ij laavenjostoem heerredh mij ij leah latjkosne neebnesovveme.

2. Ulmie

Latjkoeh edtjeh guhkiebasse, hijven jñh åliedihks laavenjostose sjiehteladtedh guejmiej gaskem aamhtesinie mah leah saemiej jñh saemien tsiehkij bijre Tráantesne.

Guejmieh edtjeh sjiehteladtedh saemieh edtjeh maehtedh sijjen gïelh jñh sijjen kultuvrem jealajehtedh, vaarjelidh jñh evtiedidh. Guejmieh vuejnied dej lea sjïere dïedte vaarjelidh jñh sjiehteladtedh áarjelsaemien gïelem, kultuvrem jñh sjïejhme seabradahkem evtiedidh.

Árrojñ Tráantesne edtjeh stuerebe vuajnoem jñh goerkesem jñh voerkesvoetem áadtjodh saemien kultuvren ávteste.

3. Tjielten soejkesjh

Guejmieh jáåhkesjeh saemieh Tráantesne reaktam utnieh sijjen kultuvrem jñh sijjen gïelem vaarjelidh jñh evtiedidh, jñh saemien gïelh jñh saemien kultuvre leah vierhtie tjieltese, jñh daate byöroe váåjnesasse bætedh tjielten bijjemes soejkesjinie.

Saemien ïedtjh gorresuvvieh tjielten seabradahkebielesne jñh sjyöhtehke bieliesoejkesjinie, vuesiehtimmien gaavhtan kultuvreskuvle, tjeahpoe jñh kultuvre, kultuvremojhtesh, areenasoejkesje jñh jienebh.

4. Bievnesh j̄ih v̄aājnedehteme

Guejmiej lea ektie d̄iedte ārroj̄h Tr̄aantesne bievnesh j̄ih daajroem utnieh staaren saemien histovrijen b̄ijre j̄ih saemien tsiehkij b̄ijre daan biejjien.

Tj̄ielte sov nedtesājroej baaktoe faalenassi b̄ijre beavna mah maehtieh saemien ārroji b̄ijre ārrodh, daan nuelesne saemien maanagierte faalenasse, reaktan b̄ijre saemien ḡielelierehtæmman, saemiengieleldh faalenassh j̄ih toelhkediēnesjh.

Tj̄ielte saemien ḡielh j̄ih kultuvrem v̄aājnedahta v̄aājnoes vuekiej tj̄irrh, vuesiehtimmien gaavhtan tsieglesjimmie, tjeahpoe, bievnome j̄ih plearoeh. Tj̄ielten leah syhtedassh Tr̄aanten saemien nommine tsieglesjidh dej staaretsiegli lihke mah joe ḡaāvnesieh j̄ih byögkeles ḡætiej lihke gusnie mareles.

Saemiedigkie siejhme bievnesh vadta dan saemien b̄ijre j̄ijtse nedtesājroej tj̄irrh. Gihtjedimmien mietie Saemiedigkie maahta tj̄ieltem bievnedh sov ovmessie d̄āarjoeöörnegi j̄ih stipendeöörnegi b̄ijre, j̄ih aaj Saemiedigkien strategeles barkoen b̄ijre saemien ḡielem nænnoestidh, evtiedidh j̄ih vaarjelidh, j̄ih lierehtimmien, kultuvren j̄ih jielemen b̄ijre.

5. Ḡiele j̄ih sijjienommh

Guejmieh v̄uejn̄ieh vihkele saemien ḡielh abpe tj̄ieltesne nænnoestidh. Daate s̄ajhta jiehtedh lierehtimmie saemien ḡieline, tj̄ielke nuepie saemien ḡielh nuhtjedh j̄ih saemien ḡielh tj̄ieltesne v̄aājnedehtedh.

Saemien ḡiele- j̄ih kultuvremaahtoe lea vihkele jis edtja maehteles faalenassh vedtedh. Tj̄ielte barkijidie nuepiem vadta lierehtimmiem āadtjodh saemien ḡielesne j̄ih kultuvregoerkesisnie.

6. Tjeahpoe j̄ih kultuvre

Guejmieh sijhtieh saemien r̄aajvarimmiej āvteste barkedh Kulturelle maanagiertevoessesne, Kulturelle skuvlevoessesne j̄ih Kulturelle vaedtsemeklaahkesne.

Saemien r̄aajvarimmieh Tr̄aanten tj̄ielten kulturelle jaepiegievlien s̄ijse biejesuvv̄ieh ektiedamme strategijese «*Stein, saks og papir*».

Saemien tjeahpoe j̄ih kultuvre v̄aājnoes dorjesuvv̄ieh skulptuvrine jallh jeatjah feegreminie mah byögkeles tjehtj̄ielidie Tr̄aanten staaresne biejesuvv̄ieh.

Feegremisnie orre byögkeles ḡætijste edtja aaj saemien tjeahpoem vuarjasjidh.

Tr̄aanten tj̄ielte ḡærjaḡætien baaktoe, stoerre saemien v̄aarhkoem saemien lidteratuvreste ātna man b̄ijre beavna j̄ih mejtie staaren ārroj̄h baahsemem utnieh.

7. Saemien areenah, gaavnedimmiesijjeh jñh öörnemh

Tråante barkeminie gaavnedimmiesijjiem/ihkuve fysiske saemien tjehtjelem saetniedehtedh saemien darjoemidie staaresne. Daate laavenjostosne dorjesåvva saemien organisasjovnjugjmie.

Guejmieh leah siemes aajkoe saemien gaavnedimmiesijjine lea sjehteladtedh saemien byjresh staaresne evtiedidh, jñh aaj saemien gielh jñh kultuvrem vääjnedehdedh jñh baahtsemem saemien gielese jñh kultuvrese vedtedh, jñh viehkine årrodh guktie dah stuerebe fokusem åadtjoeh.

Tråanten tjielte sæjhta laavenjostosne saemien organisasjovnjugjmie jñh Trööndelagen fylhkentjieltine fierhtenjaapetje mierhkesjæmman saemiej åålmegebiejjeste sjehteladtedh goevten 6. biejjien.

8. Maanah jñh noerh - maanagiërth

Saemiengieleldh maanagiertefaalenasse lea vihkielommes aktegråajvarimmie juktie jienebh saemien gieleutnijh hoksedh. Tråanten tjielte saemiengieleldh maanagiertefaalenassem faalehte gaajhkide saemien maanide gosse eejhtegh dam sijhtieh. Guejmieh sijhtieh laavenjostedh hijven sjehteladteme saemien maanagiertefaalenassem gukkiebasse evtiedidh gaajhkide saemien maanide, v. NOU 2016:18 «Vaajmoegiele». Saemien maanagiertefaalenasse tjuara nænnoes gielemaalli mietie årrodh, saemiengieleldh barkijjugjmie. Saemiedigkie dåarjoem maanagiertide joekede mah saemien maanagiertefaalenassem Tråanten tjieltesne vedtieh.

Tråanten tjielte syöhtehke barkijidie nuepiem vadta meatan årrodh Saemiedigkien maahtoelutnjemefaalenassine, goh seminaarh jñh konferaansh.

Maahtoelutnjeme jñh dåårrehtimmie barkijijstie saemiengieleldh maahtojne leah eevre daerpies saemien maanagiertefaalenassesne. Tråanten tjielte edtja sov barkijh maanagiertine jñh skuvline dåarjoeöörnegi bijre bievnedh minngie- jñh jaarhkeööhpehtæmman saemiengielesne sijen barkijidie.

9. Lierehtimmie

Edtja saemien lierehtæmman jñh lierehtæmman saemien gielesne sjehteladtedh abpe skuvlebaelien tjirrh (maanagierten raejeste dovne maadthskuvle). Bievnesh reaktaj bijre saemien lierehtæmman årroejidie vadtasuvvieh Tråantesne tjielten gåetiesæjroen baaktoe. Tjielten gåetiesæjrosne bievnesh vadtasuvvieh saemien lierehtimmien jñh saemien maanagiertefaalenassen bijre åarjelsaemien gielesne, vuj aaj jeatjah saemien gielesne.

Tråanten tjielte lohkehtæjjam prioriteerie mij lea stieresne, men vuajna maahta daerpies årrodh maajhööhpehtimmie gosse maehteles lohkehtæjjamaahtoe ij gååvnesh.

Ulmie lea gaajhkh maadthskuvlelearohkh Tråantesne maadthdaajroem saemien tsiehkij bijre vejtiestieh maadthskuvlen siejhme soejkesjevierhkien mietie.

10. Healsoe jñh tryjje

Tråanten tjielte sæjhta böörenjestedh sjiehteladtedh saemien utnijn sjiehteladteme dñenesjefaalenassem hñejme-, sosijaale- jñh hoksedñenesjsnie åadtjoeh.

Guejmieh sijhtieh laavenjostedh fokusem saemien båarasåbpojde åadtjodh tjielten voeresepolitihkesne.

Tråanten tjielte goerehtallemem tjirrehte båarasåbpoej individuelle daerpiesvoetijste jñh haestiemijstie, jñh dan goerehtallemen mietie råajvarimmieh saemien båarasåbpojde sjiehteladta.

Daerpiesvoeten mietie tjielten barkijh faalenassem lierehtimmien bijre saemien gñele- jñh kultuvregoerkesisnie åadtjoeh, jñh man vihkele daate lea healsoe- jñh hoksedñenesji sisnjeli.

11. Dåarrehtimmie

Tråanten tjielte sæjhta barkedh faageles maahtoem dåarrehtidh jñh sjiehteladtedh dej faagesuerkiej sisnjeli mej bijre latjkoe lea.

Tråanten tjielte stoerre leavloem beaja laavenjostose jñh prosjektide saemien studeentigujmie jñh organisasjovnigujmie mah maehtieh viehkiehtidh faagealmetjh dåarrehtidh saemien gñele- jñh kultuvremaahtojne.

Byöroe universiteetetjiieltelaavenjostosne digkiedidh mejtie nuepie dotkemem jñh evtiedimmiem saemien teemide lissiehtidh, jñh aaj saemien studeenth dåarrehtidh.

Saemien studeenth edtjeh dååjredh Tråantesne lea hijven dovne veasodh jñh studeentine årrodh.

12. Jielemh

Guejmieh edtjeh laavenjostosne Trööndelagen fylhkentjiieltine jñh saemien organisasjovnigujmie viehkiehtidh ðedtjem gåaskodh saemien kultuvrese, beapmose jñh duadtan, jñh guktie staare baahsemem åadtje dejtie.

13. Laavenjostoen aarhte

Laavenjostoelatjkoe edtja guhkies perspektjvem utnedh, men edtja voestesiereste faamosne årrodh 4 jaepieh.

Maahta latjkoem hiejhtedh bieliejaepien mierine.

Tjåanghcoe öörnesåvva Tråanten tjielten jñh Tråanten saemien byjresen gaskem ikth jaepien.

Guejmieh gaavnedieh ikth jaepien gusnie latjkoem gñiehtjedieh, evaluateerieh jñh vuj aaj latjkoem staeriedieh.

Tråanten staareståvroe jñh Saemiedigkie biëvnesh åadtjoeh dan guhkiebasse barkoen bijre latjkoste.

14. Nænnoesvoeteulmieh mah latjkoem baajnehtieh

Tråante / Trondheim, 28.04.2022

Tråanten tjielte / Trondheim kommune

Saemiedigkie / Sametinget